

VARIO-colloquium

Jan De Loecker
KU Leuven and CEPR

7 November 2024, Brussel

Productiviteit & Marktmacht

Uitdagingen en opportuniteiten

Achtergrond

- ▶ Algemeen aanvaard dat productiviteitsgroei noodzakelijk is om de welvaart te behouden (te verhogen).
- ▶ Marktmacht (in brede zin) is alomtegenwoordig en nam (gemiddeld genomen) toe door (*):
 - ▶ Globalisatie (*outputs & inputs*),
 - ▶ Technologische verandering: van *MC* naar *F*,
 - ▶ M&A,
 - ▶ Anti-concurrentiële strategieën,
 - ▶ "*size-based policies*".
- ▶ Interventies en beleid noodzakelijk om *externaliteiten* te corrigeren:
 - ▶ Onderwijs & Onderzoek,
 - ▶ Gezondheidszorg,
 - ▶ etc.

Uitdagingen

- ▶ Meten en ingrijpen in markten met marktmacht en externaliteiten is uiterst complex.
- ▶ Niet nuttig om dit te ontkennen – verschil tussen opinies en feiten/wetenschappelijke analyse.
 1. Meten van productiviteit: een illusie?
 2. Gegeven uitdagingen, welke opportuniteiten?
- ▶ (*) Europa loopt (zwaar) achter: systematisch, wetenschappelijke analyse van micro data, door doorgedreven decentralisatie van bevoegdheden en politieke beperkingen en regionaal denken.
- ▶ Bv <https://www.census.gov/topics/research.html>

Wat meten we eigenlijk?

- ▶ **Productiviteit**: Output per bundel van inputs, $\left(\frac{Q}{F(X)}\right)$.
- ▶ **In realiteit**: Waarde output per bundel van uitgaven, $\left(\frac{PQ}{F(Z)}\right)$.
- ▶ Aggregeren, met de juiste deflators, *kan* tot correcte productiviteit (TFP) reeksen leiden.
- ▶ Maar, op micro niveau verschillen tussen bedrijven komen van:
 - ▶ Efficiëntie (productiviteit),
 - ▶ Schaalvoordelen,
 - ▶ Marktmacht (pricing power) in output en/of input markten.
- ▶ Cruciaal om op micro niveau verschillen in kaart te brengen:
 - ▶ Link met innovatie,
 - ▶ Link met arbeidsmarkt,
 - ▶ Link met internationale handel,
 - ▶ Fiscale realiteit.

Wat meten we eigenlijk? (2)

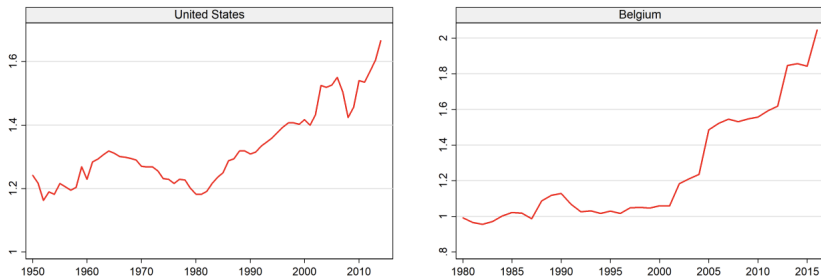
$$\frac{Q}{F(X)} \text{ vs } \frac{PQ}{F(Z)}$$

- ▶ Voeg hier dienstensector aan toe ($Q?$),
- ▶ Voeg hier *intangible assets* aan toe ($X?$),
- ▶ Voeg hier robots, AI, platformen aan toe ($F(.)?$).
- ▶ Hoe zeker zijn we over de facts, alvorens budgetten te alloceren?

Wat weten we over België?

- ▶ Markups (Listed), De Loecker, Fuss and Van Biesebroeck (2018), NBB WP 357.

Figure 1: The Evolution of Markups of Listed Firms

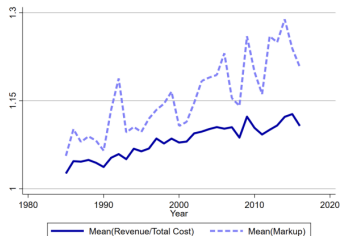

Source: Figure for the United States is taken from De Loecker and Eeckhout (2017) and is based on data from Compustat. Figure for Belgium is constructed using the Worldscope data used in De Loecker and Eeckhout (2018).

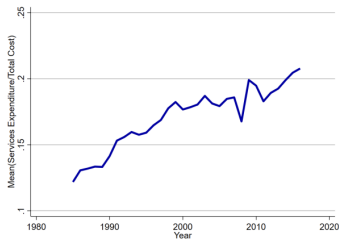
Wat weten we over België?

- ▶ Markups en kostenstructuur: De Loecker, Fuss, Quiller-Doust and Treuren (2024), NBB WP 469.

Panel a: Mean(Markup) and Mean($\frac{\text{Revenue}}{\text{Total Cost}}$)

Panel a: Mean($\frac{\text{Services Expenditure}}{\text{Total Cost}}$)

Van uitdagingen naar opportuniteiten?

- ▶ Welk beleid, en welke tools leiden tot efficiëntiewinsten en welke tot toenemende marktmacht?
- ▶ Welke drijvende kracht achter industriebeleid, subsidies, O&O, en onderwijs in het algemeen? **Concurrentie!**
- ▶ Impliceert:
 - ▶ Openheid naar internationale competitie in output markten,
 - ▶ Maar ook arbeid: geen beperkingen (taalwetgeving, beschermen beroepen, regelgeving, etc.)
 - ▶ Faciliteren dat middelen naar juiste doel gaan, markten creëren,
 - ▶ Cultuur van falen en durfkapitaal.

Externaliteiten als drijfveer

- ▶ Focus op externaliteiten houden:
 - ▶ Onderwijs: aandrijver kenniseconomie aan de basis,
 - ▶ Onderzoek: aandrijver kenniseconomie aan de basis,
 - ▶ Industrieel beleid: cumulatieve return van bovenstaande investeringen.
- ▶ Vereist een holistisch beeld over belang onderzoek en onderwijs buiten silo's, en integratie met algemeen beleid (denk arbeidsmarkten, maar ook fiscale items).

Beleidsinterventies?

- ▶ Slimme interventies die concurrentie aanwakkeren:
 - ▶ *Less is more*: geen extra toetreding belemmeren door bescherming,
 - ▶ Co-funding (public-private),
 - ▶ Basisonderzoek, bv. werk rond productiviteit en marges met micro data op Belgisch, Vlaams niveau, vergt middelen.
 - ▶ Actief aanwenden van internationale competenties op arbeidsmarkt, wegwerken belemmeringen (niet erkennen diploma's, taalvereisten, etc.),
 - ▶ Durven moeilijke analyses te maken: kosten duidelijk, baten ver in de toekomst (lees: volgende legislatuur) verstoort allocatie, slachtoffers zijn onderwijs en gezondheidszorg.